

СЕКЦІЯ 2

ТЕХНОЛОГІЇ ДЕРЕВООБРОБКИ І МЕБЛЕВОГО ВИРОБНИЦТВА

УДК 674.093

Масвський В.О., докт. техн. наук, професор

Ференц О.Б., канд. техн. наук, доцент

Андрашек Й.В., канд. техн. наук, доцент

Копинець З.П., канд. техн. наук

Дадак Ю.Р., канд. техн. наук, доцент

Сторожук В.М., канд. техн. наук, доцент

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, tlsdbv@nltu.edu.ua

АНАЛІЗ ОБ'ЄМНОГО ВИХОДУ ПИЛОМАТЕРІАЛІВ З УРАХУВАННЯМ КЛАСІВ ЯКОСТІ СОСНОВОЇ ПИЛОВОЇ СИРОВИНИ

Через скасування дії міждержавних стандартів (ГОСТ) в Україні з 01.01.2019 р., які розроблені до 1992 року втратили свою актуальність розроблені на їхній основі нормативи виходу пиломатеріалів з пилової сировини. Тому розроблено нові керівні матеріали з нормування витрати пилової сировини у виробництві пиломатеріалів, враховуючи вимоги чинних національних стандартів України [1].

Згідно з ДСТУ EN 1927-2:2018 [2] за якістю соснови лісоматеріали поділяють на чотири класи якості (сорти) (А, В, С, D), а згідно з ГОСТ 9463-88 [3] – поділяли на три сорти (1, 2, 3). Отже, існують відмінності у визначенні якості лісоматеріалів. Після відміни ГОСТ 2708-75 [4] та ГОСТ 2292-88 [5] усунуто парадоксальну ситуацію, коли для визначення об'єму лісоматеріалів чинними були два різні методи їхнього вимірювання та обліку [6]. На цей час облік пилової сировини проводять за середнім діаметром та довжиною виміряними за методикою, наведеною у ДСТУ 4020-2-2001 [7].

На підставі аналізу нормативів витрати пилової сировини [8], розроблених на основі відмінених міждержавних стандартів та нормативів витрати пилової сировини розроблених за нашою участю [1] на основі чинних національних стандартів України на рис. 1 та рис. 2 наведено виходи пиломатеріалів у відсотках залежно від якості лісоматеріалів.

Як видно з рис. 1 та рис. 2 об'ємні виходи обрізних та необрізних пиломатеріалів з деревини сосни, встановлених згідно з чинними національними стандартами України гармонізованими з європейськими, випиляних на пилорамах та стрічкопилкових колодопиляльних верстатах відрізняються від об'ємних виходів встановлених згідно з відміненими міждержавними стандартами (ГОСТ), які розроблені до 1992 року.

Висновок. Використовувати нормативи витрати пилової сировини на пиломатеріали розроблені згідно з відміненими міждержавними стандартами за умов впровадження національних стандартів України гармонізованих з європейськими не доцільно. Варто користуватися розробленими за нашою участю нормативами витрати пилової сировини на пиломатеріали, які дають змогу встановлювати об'ємний вихід пиломатеріалів з пилової сировини різних класів якості.

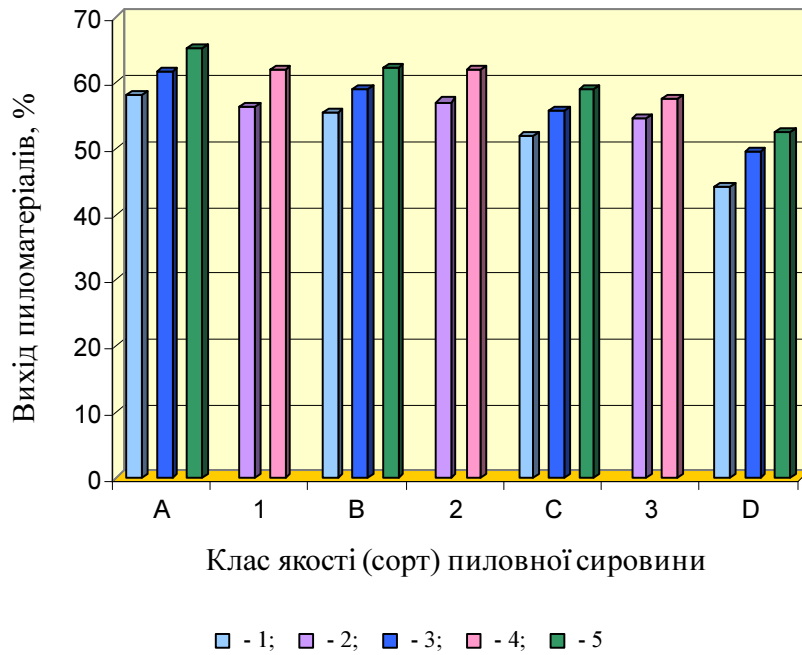

Рис. 1 – Об’ємний вихід обрізних пиломатеріалів з соснової пиловної сировини після розпилювання на пилорамах: 1 – для групи діаметрів до 29 см (згідно з [1]); 2 – для групи діаметрів до 24 см (згідно з [8]); 3 – для групи діаметрів до 30-39 см (згідно з [1]); 4 – для групи діаметрів 26 см і більше (згідно з [8]); 5 – для групи діаметрів 40 см і більше (згідно з [1])

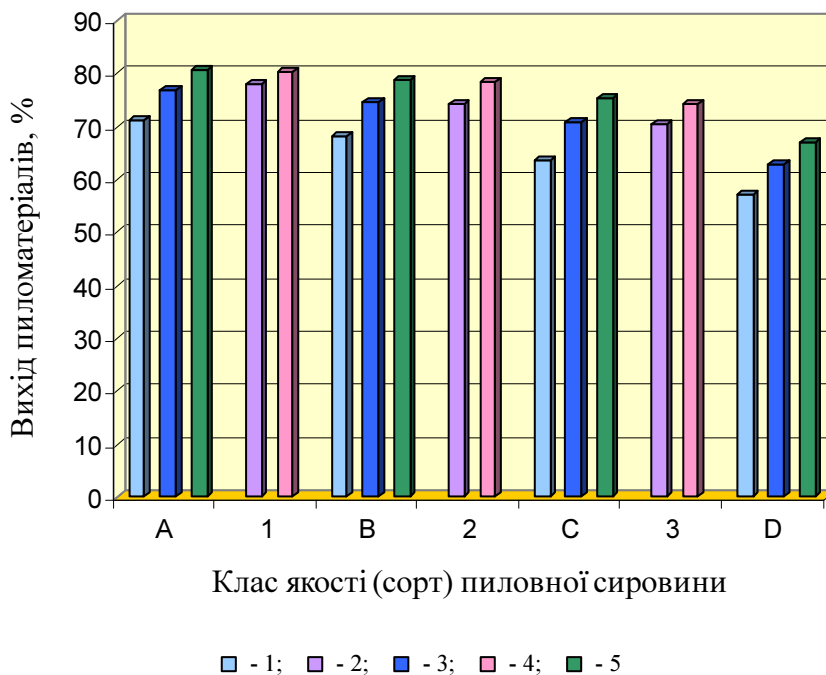

Рис. 2 – Об’ємний вихід необрізних пиломатеріалів з соснової пиловної сировини після розпилювання на стрічкопилкових колодопиляльних верстатах: 1 – для групи діаметрів до 29 см (згідно з [1]); 2 – для групи діаметрів до 24 см (згідно з [8]); 3 – для групи діаметрів 30-39 см (згідно з [1]); 4 – для групи діаметрів 26 см і більше (згідно з [8]); 5 – для групи діаметрів 40 см і більше (згідно з [1])

Список посилань

1. Маєвський В.О. Доповнення до Рекомендацій для лісопиляльно-деревообробних підприємств України «Розрахунок норм витрат деревини різних порід на виготовлення пилопродукції залежно від виду лісопиляльного устаткування та вибір лісопиляльного устаткування» / В.О. Маєвський, Н.В. Марченко, О.Б. Ференц, Й.В. Андрашек, З.П. Копинець, С.М. Мазурчук, Н.В.Буйських. – К.: НУБіП України, НЛТУ України, 2019. – 35 с.
2. Лісоматеріали круглі хвойні. Класифікація за якістю. Частина 2. Сосна (EN 1927-2:2008, IDT): ДСТУ EN 1927-2:2018. – [Чинний від 01.01.2019]. – К.: ДП «УкрНДНЦ», 2018. – 10 с. – (Національний стандарт України).
3. Лесоматериалы круглые хвойных пород. Технические условия : ГОСТ 9463-88. – [Введен с 01.01.1991, отменен с 01.01.2019]. – М.: Издательство стандартов, 1988. – 10 с. – (Государственный стандарт Союза ССР).
4. Лесоматериалы круглые. Таблицы объемов : ГОСТ 2708-75. – [Введен с 01.01.1977, отменен с 01.01.2019]. – М.: Издательство стандартов, 1975. – 19 с. – (Государственный стандарт Союза ССР).
5. Лесоматериалы круглые. Маркировка, сортировка, транспортирование, методы измерения и приемка : ГОСТ 2292-88. – [Введен с 01.01.1977, отменен с 01.01.2019]. – М.: Издательство стандартов, 1988. – 10 с. – (Государственный стандарт Союза ССР).
6. Марченко Н. В. Щодо стандартизації круглих лісоматеріалів / Н. В. Марченко, Н. В. Буйських, С. М. Мазурчук // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2018. – №3 (110). – С. 32-39.
7. Лісоматеріали круглі та пиляні. Методи обмірювання та визначення об'ємів. Частина 2. Лісоматеріали круглі (pr EN 1309-2:1998) – ДСТУ 4020-2-2001. – [Чинний від 01.07.2001]. – К.: Держстандарт України, 2001. – 76 с. (Державний стандарт України).
8. Звіт про науково-дослідну роботу “Розробити науково обґрунтовані нормативи витрат деревини у виробництві пиломатеріалів” (Договір №08. 22-08-05) / Науковий керівник О.Б.Ференц. – Львів: НЛТУ України, 2006. – 73 с.